

Sayı : B.02.1.DTM.0.09.00.00 - 684

Konu : Yazılı Soru Önergeleri

29.11.06 45915

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/10/2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-26496 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları eki Antalya Milletvekili Sn. Atila EMEK tarafından verilen 7/18158 sayılı yazılı soru önergesi ile Bursa Milletvekili Sn. Kemal DEMİREL tarafından verilen 7/18159 sayılı yazılı soru önergelerine verilen cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER:

1- 3 sayfa yazı

Antalya Milletvekili Sn. Atila EMEK tarafından verilen 7/18158 sayılı soru önergesi:

-Taklit ürünlere ilişkin olarak firmalarımızdan gelen şikayetlerin yoğunlaştığı ülke Çin Halk Cumhuriyeti'dir. Bazı Çin firmaları, Türk firmalarının markalarını taklit ederek üretim yapmakta ve Türk firmalarına ait markaları kendi adlarına tescil ettirmiş veya tescil ettirmek için başvurmuş durumdadırlar.

Bu çerçevede, 2004-2006 döneminde, Ataman İlaç Kozmetik Kimya Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti., Pana Film Yapım Sinema TV Reklam Organizasyon San. Tic. Ltd. Şti, Ortadoğu Rulman San. ve Tic. A.Ş., Kale Kilit ve Kalıp San. A.Ş., AS-YA Plastik ve İmalat San. ve Tic. Ltd. Şti., TURSAN Tic. ve San. Şti., Nurel Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti., Kumtel Dayanıklı Tüketim Malları Plastik San. ve Tic. A.Ş., Paşabahçe Cam San. ve Tic. A.Ş., Pilsa Plastik Sanayi A.Ş., İTO Kilit San. A.Ş. ve Cebeci Plastik A.Ş. başta olmak üzere başvuruda bulunan firmalarımıza, Müsteşarlığımız tarafından gerekli yönlendirme yapılmakta ve Pekin Ticaret Müşavirliğimiz ile temasa geçerek, ürünlerinin ÇHC'de yerel mevzuat kapsamında tescilinin yapılması yönünde gerekli destek sağlanmaktadır. Ayrıca, bu tür şikayetler ÇHC'nin Ankara Büyükelçiliği'ne de bildirilerek, gerekli girişimlerin yapılması talep edilmektedir.

Firmalarımızın ürünlerinin taklit edilmesi sürecinde ÇHC'de kanuni yollara başvurulabilmesi için, öncelikle ülkemizde gerekli tescil işlemlerini ilgili hukuki müktesebat çerçevesinde tamamlamaları ve markalarını bizzat kendileri tarafından veya ÇHC makamlarının yetkili kıldığı hukuk büroları aracılığıyla "Trade Mark Ofis"e veya "Halk Mahkemeleri"ne yapılan başvuru sonucunda bu ülkede tescil ettirmeleri gerekmektedir.

Bu süreç sonrasında, ÇHC'de gerekli hukuki girişimler yapılması ve marka taklidinin önlenmesi mümkün bulunmakta olup firmalarımızın temsilcilikleri vasıtasıyla uygulamanın etkin bir şekilde yerine getirildiğini kontrol etmeleri de gerekmektedir.

Öte yandan, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye (KHK) mülkîlik ilkesi hakim bulunmaktadır. Söz konusu KHK sadece ülkemizde tescil edilmiş ürünlerin Türkiye'de korunmasını sağlamaktadır. Ayrıca, ülkemizin taraf olduğu "Paris Sözleşmesi"nin 6'ncı ve 9'uncu maddeleri ile GATT-TRIPs Anlaşmasının markalarla ilgili 2'nci Bölümünün "Verilen Haklar" başlıklı 16'ncı maddesi, 556 sayılı KHK'nin 9 ve 79'uncu maddeleri ile uyumlu olarak marka sahiplerinin markasının izinsiz kullanımını ülkemizde engelleme ve gümrüklerde el koyma hakkından yararlanacağını öngörmektedir. Bununla birlikte, yukarıda da belirtildiği üzere, firmalarımızın şikayetleri ağırlıklı olarak ÇHC'de taklit edilen ürünlerinin Türkiye dışındaki üçüncü ülke pazarlarına sunulması ve bunun sonucunda önemli ihracat gelirleri kayıpları ile karşılaşılması hususlarında yoğunlaşmaktadır. Bu çerçevede, Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından firmalarımıza, ürünlerinin ÇHC'li firmalar tarafından taklit edilerek üçüncü ülkelerde pazarlanmasına ilişkin olarak, daha önce yapılmamış ise, markalarının Türk Patent Enstitüsü'ne başvurularak tescil ettirilmesinin ve taklit ürünlerin pazarlandığı ülkelerin ilgili müktesebatı çerçevesinde markanın tescil işleminin bu ülkelere taşınmasının zorunlu olduğu bildirilmekte ve takibinin ilgili ülke mevzuatı ve uygulaması kapsamında yapılması önerilmektedir.

Diğer taraftan, ÇHC'ye yönelik 18-23 Eylül 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilen ziyaret sırasında, taklit ürünler konusu Çinli yetkililer nezdinde dile getirilmiş ve bu konuda çözüm beklediğimiz belirtilmiştir. Örneğin, Cebeci Plastik A.Ş. isimli firmamızın taklit ürün şikayeti, ilgili dosyaları ile birlikte Şanghay Belediye Başkanı'na iletilmiş ve Çinli yetkililer tarafından konunun takibi yapılmaya başlanmıştır.

-Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması, pek çok anlaşmayı içeren ve Dünya Ticaret Örgütü'nün hukuki dayanağını oluşturan Kuruluş Anlaşmasının eklerinden birini teşkil etmekte olup Dış Ticaret Müsteşarlığı da Dünya Ticaret Örgütü ile ilişkileri yürüten ve koordinasyonu sağlayan kurum olarak bu konudaki müzakereleri izlemek ve takip etmek görevini üstlenmiştir.

Dünya Ticaret Örgütü müzakereleri 2001 yılından bu yana Doha Kalkınma Gündemi adıyla tarım, tarım dışı ürünlerde pazara giriş, hizmet ticareti, ticaret ve çevre alanlarını kapsayan bir paket halinde devam etmektedir. Bu kapsamda, Dış Ticaret Müsteşarlığı coğrafi işaret koruması konusunda, şarap ve alkollü içeceklere özel koruma sağlanması anlamında bu ürünler ile diğer ürünler arasında süregelen ayrımcılığın ortadan kaldırılması ve oluşturulması düşünülen çok taraflı bildirim ve kayıt mekanizmasından, coğrafi işaret koruması sağlanabilecek bütün ürünlerin yararlanması gerektiğini uzun süredir savunmaktadır.

Müzakerelere yönelik ulusal hazırlıklarda teknik konular alt gruplar halinde tartışılarak olgunlaştırılırken ilgili tüm Bakanlık ve Kuruluşlarımız arasında koordinasyon, Başbakanlık Makamı'nın 13 Eylül 2002 tarih ve 2002/39 sayılı Genelgesi ile oluşturulan "Dünya Ticaret Örgütü ile Koordinasyon Kurulu" marifetiyle sağlanmaktadır.

Anılan Kurulun çalışmaları dahilinde Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları konusu da ele alınmakta ve müzakerelerde ülkemiz adına savunulacak görüşler ilgili tüm kurumların görüşleri alınarak bu ortamda olgunlaştırılmaktadır.

Diğer taraftan, ülkemizde fikri mülkiyet haklarının korunması, farklı yönleriyle Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Turizm ve Kültür Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve Türk Patent Enstitüsü'nün görev alanına girmektedir.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarına ilişkin sınır önlemleri mer'i 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 57'nci maddesi ile buna bağlı Gümrük Yönetmeliği'nin 105 ila 111'inci maddelerinde düzenlenmiştir.

Fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması konusunda Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüklerinden Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne periyodik olarak bilgiler intikal etmektedir. Gümrük Kanunu'nun 57'nci maddesi kapsamında yapılan işlemlerle ilgili bilgiler, risk analizine tabi tutulmakta ve bu madde kapsamında hakkında işlem başlatılan firmalardan, mahkeme kararı sonucunda Gümrük Yönetmeliği'nin 105'inci maddesinin (a), (b) ve (c) bentlerinde ifade edilen eşya olduğuna karar verilen eşyanın sahibi firmaların gerçekleştirdiği işlemler, fiziki muayeneye tabi tutulması amacıyla uyarı mesajı eşliğinde kırmızı hatta sevk edilmektedir.

Bu çerçevede, 2003 yılında 57 re'sen el koyma ve 28 başvuru, 2004 yılında 89 re'sen el koyma ve 100 başvuru, 2005 yılında 96 re'sen el koyma ve 181 başvuru ve 2006 yılı Ağustos ayına kadar 64 re'sen el koyma ve 104 başvuru şeklinde olmak üzere toplam 719 olay gerçekleştirilmiştir.

Gümrük Müsteşarlığı tarafından, taklit ve korsan eşya ile ilgili olarak gümrük muayene ve muhafaza memurlarına yönelik hizmet içi eğitimler ile AB veya diğer uluslararası kuruluşlarla ortak seminerler düzenlenmektedir. Söz konusu eğitim ve seminerlerde taklit ve korsan eşya ile asıllarının ayırt edilmesi, mevzuatın uygulanması ve taklitçiliğin zararları konusunda katılımcılar bilinçlendirilmektedir.

Yine, Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ile ilgili olarak hazırlanan ve yakın bir zamanda işlerlik kazanacak olan bir bilgisayar programı oluşturulmuştur. Bu kapsamda başlatılan çalışmaların tamamlanmasını müteakip fikri ve sınai mülkiyet mevzuatı kapsamındaki hakların korunması için gümrüğe başvuru yapan, başvurusu kabul edilen hak sahiplerine ilişkin irtibat bilgilerinin ve firma bazında orijinal ve sahte ürün karşılaştırmalarına ilişkin bilgi ve resimlerin yer aldığı bir veri tabanı sisteminin oluşturulması ve söz konusu veri tabanına dijital olarak yüklenen bilgi ve verilerin tüm gümrük muayene memurlarının kullanımına açılması planlanmaktadır.